

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ – ВИРОБНИКІВ ТВАРИННИЦЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

© 2025 КАЛЬЧЕНКО М. М., ЧУБ О. А.

УДК 338.432:636
JEL Classification: Q13; L25; O13

Кальченко М. М., Чуб О. А. Концептуальні аспекти управління потенціалом економічного розвитку підприємств – виробників тваринницької продукції

Статтю присвячено комплексному дослідженню управління потенціалом економічного розвитку підприємств – виробників тваринницької продукції, що розглядається як ключовий чинник забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку аграрного сектора України. Розкрито сутність категорії «потенціал економічного розвитку» як інтегрованої динамічної системи ресурсів, компетенцій і можливостей, що забезпечує адаптацію, трансформацію і довгострокове зростання підприємства в умовах мінливого ринкового середовища. Показано, що в умовах зростання ринкової конкуренції, нестабільності цін на корми й енергоносії, підвищених вимог до екологічності та безпечності продукції, формування ефективного потенціалу розвитку набуває особливого значення для стабілізації виробничої діяльності та підвищення ефективності функціонування підприємств. Визначено специфіку тваринницької галузі, де потенціал економічного розвитку формується під впливом взаємодії внутрішніх і зовнішніх факторів, таких як виробничо-технологічні умови, кадровий потенціал, ресурсна база, державна підтримка, експортно-імпортна політика й екологічні обмеження. Запропоновано механізм управління потенціалом економічного розвитку як цілісну систему, що поєднує ресурси, управлінські впливи, інструменти планування, фінансового контролінгу, ризик-менеджменту та результати діяльності підприємства. Підкреслено, що ефективність цього механізму залежить від реалізації стратегічних принципів управління, орієнтованих на інноваційність, системність, адаптивність і екологічну стійкість виробництва. Сформульовано ключові принципи управління, які забезпечують узгодженість управлінських рішень, підвищення продуктивності праці, раціональне використання ресурсів і нарощування потенціалу підприємства. Визначено перспективні напрями посилення потенціалу підприємств-виробників тваринницької продукції, зокрема впровадження інноваційно-технологічних рішень, цифровізації та аналітики, розвиток кадрового потенціалу, підвищення фінансової стійкості, екологічну трансформацію виробництва та розширення експортних можливостей.

Ключові слова: потенціал економічного розвитку, тваринництво, механізм управління, інноваційність, адаптивність, екологічність, цифровізація, конкурентоспроможність.

Рис.: 1. Табл.: 1. Бібл.: 15.

Кальченко Микола Миколайович – кандидат економічних наук, докторант, Інститут тваринництва НААН України (вул. Тваринників, 1а, Харків, 61026, Україна)

E-mail: Jobua888@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-2977-5049>

Чуб Олег Анатолійович – кандидат сільськогосподарських наук, професор, докторант, Інститут тваринництва НААН України (вул. Тваринників, 1а, Харків, 61026, Україна)

E-mail: dr.chub@estw.com.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-2081-1183>

UDC 338.432:636
JEL Classification: Q13; L25; O13

Kalchenko M. M., Chub O. A. The Conceptual Aspects of Management of the Economic Development Potential of Animal Production Enterprises

The article is devoted to a comprehensive study of managing the economic development potential of enterprises producing livestock products, which is considered a key factor in ensuring competitiveness and the sustainable development of Ukraine's agricultural sector. The authors reveal the essence of the category «economic development potential» as an integrated dynamic system of resources, competencies, and capabilities that ensures adaptation, transformation, and long-term growth of an enterprise in a changing market environment. It is demonstrated that under conditions of increasing market competition, price instability for feed and energy, and heightened requirements for product environmental friendliness and safety, the formation of an effective development potential becomes particularly important for stabilizing production activities and enhancing the operational efficiency of enterprises. The specifics of the livestock sector have been identified, where the potential for economic development is shaped by the interaction of internal and external factors such as production and technological conditions, human resource potential, resource base, government support, export-import policy, and environmental constraints. A mechanism for managing the potential for economic development has been proposed as an integrated system that combines resources, managerial influences, planning tools, financial control, risk management, and enterprise performance outcomes. It is emphasized that the effectiveness of this mechanism depends on implementing strategic management principles focused on innovation, system approaches, adaptability, and environmental sustainability of production. Key management principles have been formulated to ensure the coherence of managerial decisions, improve labor productivity, rational use of resources, and enhancement of enterprise potential. Promising directions for strengthening the potential of livestock production enterprises have been identified, including the implementation of innovative technological solutions, digitalization and analytics, development of human resource potential, enhancement of financial stability, environmental transformation of production, and expansion of export opportunities.

Keywords: economic development potential, livestock farming, management mechanism, innovation, adaptability, environmental sustainability, digitalization, competitiveness.

Fig.: 1. Tabl.: 1. Bibl.: 15.

Kalchenko Mykola M. – Candidate of Sciences (Economics), Candidate on Doctor Degree, Livestock Farming Institute of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine (1a Tvarynnikiv Str., Kharkiv, 61026, Ukraine)

E-mail: Jobua888@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-2977-5049>

Chub Oleh A. – Candidate of Sciences (Agriculture), Professor, Candidate on Doctor Degree, Livestock Farming Institute of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine (1a Tvarynnikiv Str., Kharkiv, 61026, Ukraine)

E-mail: dr.chub@estw.com.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-2081-1183>

У структурі аграрного сектора економіки України тваринництво виступає базовою підсистемою, яка забезпечує стабільність продовольчої безпеки держави, формує передумови для розширення експортного потенціалу та детермінує розвиток суміжних галузей національної економіки. Значущість галузі підтверджується її мультиплікативним впливом на продовольчий ринок, зайнятість сільського населення та економічну стійкість аграрного сектора в цілому. Водночас сучасні підприємства-виробники тваринницької продукції функціонують у складному ринковому середовищі, що характеризується високим рівнем конкуренції, значною залежністю від імпортних ресурсів, нестабільністю цін на корми та енергоносії, а також посиленням екологічних і санітарних регламентів.

У сукупності ці чинники знижують економічну стійкість підприємств і створюють бар'єри для їх довгострокового розвитку. Отже, постає необхідність у пошуку нових концептуальних підходів до управління економічним розвитком підприємств тваринницької галузі.

Одним із таких підходів є управління потенціалом економічного розвитку, яке передбачає цілеспрямоване формування, нарощування та ефективне використання сукупності ресурсів, компетенцій і можливостей підприємства з метою забезпечення його довгострокової конкурентоспроможності. Особливої актуальності ця проблема набуває для підприємств тваринницької галузі, де поряд із оптимізацією виробничих процесів необхідним є впровадження сучасних рішень у сферах селекції, годівлі, утримання та переробки продукції.

В умовах глобалізації та цифрової трансформації аграрного виробництва управління потенціалом розвитку неможливе без застосування сучасних управлінських інструментів, а також інтегрованих систем управління якістю. Це актуалізує потребу у розробці концептуальних засад управління потенціалом економічного розвитку підприємств-виробників тваринницької продукції,

що поєднують їх ресурсні можливості зі стратегічними пріоритетами сталого розвитку та конкурентоспроможності.

Проблематика перспективного розвитку підприємств аграрного сектора та їхнього потенціалу знайшла відображення у дослідженнях низки українських науковців. Так, Калініченко С. досліджував економічний потенціал аграрного сектора як ключовий елемент стратегічного управління, що забезпечує моніторинг стану підприємства, оцінку ресурсів та досягнення довгострокових цілей розвитку [6]. Шкварук Д. та Захарчук О. досліджували економіко-екологічний потенціал агропромислового комплексу на регіональному рівні, підкреслюючи напрями його активізації через зниження екологічного навантаження, розвиток органічного виробництва та інтеграцію принципів сталого розвитку [7]. У дослідженні Гавкалової Н. А., Вітковського Ю. П. підкреслюється, що аграрний сектор є стратегічною галуззю національної економіки, та наголошується на значному потенціалі галузі, який полягає у можливості подвоєння виробництва сільськогосподарської продукції за умови стратегічного управління, адаптації до змін зовнішнього середовища та державної підтримки фермерства [8]. Журбенко Н. зазначає актуальність дослідження виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств в умовах війни, підкреслюється вплив військових дій на його стан та ефективність використання ресурсів [9]. Водночас питання управління потенціалом економічного розвитку підприємств-виробників тваринницької продукції у наукових дослідженнях залишаються недостатньо розкритими.

Попри наявність напрацювань щодо оцінки економічного, виробничого чи економіко-екологічного потенціалу аграрних підприємств загалом, специфіка тваринницької галузі, зокрема інтеграція ресурсної, фінансової, інноваційної та кадрової складових у єдину систему управління, потребує подальших досліджень.

Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних основ і розробці концептуальних підходів до управління потенціалом економічного розвитку підприємств-виробників тваринницької продукції.

У сучасній економічній науці категорія «потенціал» трактується як сукупність взаємо-пов'язаних ресурсів та можливостей їх використання, які можуть бути залучені для досягнення поставлених цілей і створюють умови для максимально можливого розвитку [1].

Таким чином, потенціал виступає базовою характеристикою будь-якої соціально-економічної системи, що поєднує в собі як наявні ресурси, так і приховані резерви.

У контексті діяльності підприємств це поняття конкретизується через категорію економічного потенціалу, який, за визначенням С. Калініченка, є багатоаспектним і включає стратегічні цілі та завдання розвитку, рушійні сили, внутрішні та зовнішні можливості, джерела зростання і досягнуті результати. Економічний потенціал у цьому розумінні виступає основою стратегії розвитку підприємства, визначаючи межі та масштаби його виробничо-господарської діяльності [2]. Подібної позиції дотримуються й інші науковці (С. Пілецька, Т. Коритько, В. Лукаржевська-Мялик), наголошуючи, що економічний потенціал у певний момент часу відображає здатність підприємства формувати кількісні та якісні результати, водночас закладаючи можливості для подальшого зростання [3].

Водночас економічний потенціал здебільшого має статичний характер, оскільки відображає наявні ресурси та умови функціонування підприємства на конкретному етапі його розвитку. Подальше уточнення цієї категорії зумовило формування поняття «потенціал економічного розвитку підприємства», яке має динамічний характер і виражає не лише наявність ресурсної бази, але й здатність підприємства до її трансформації, нарощування та інноваційного оновлення. У такому підході потенціал економічного розвитку трактується як інтегрована система ресурсів, компетенцій і можливостей, що визначає стратегічні перспективи зростання та забезпечує довгострокову конкурентоспроможність.

Особливого значення ця категорія набуває у тваринницькій галузі. Для підприємств-виробників тваринницької продукції потенціал економічного розвитку доцільно розглядати не лише як наявність виробничих, фінансових чи кадрових ресурсів, але й як здатність до впровадження інноваційних технологій у сферах селекції, годівлі, утримання й переробки продукції. Важливим

є також використання цифрових інструментів моніторингу та прогнозування, розширення експортних можливостей і дотримання принципів екологічної стійкості. Таким чином, у специфічних умовах функціонування тваринницьких підприємств потенціал економічного розвитку стає ключовим чинником їхньої довгострокової конкурентоспроможності та інтеграції у глобальні ринки.

Особливості управління потенціалом економічного розвитку підприємств-виробників тваринницької продукції значною мірою зумовлюються специфікою галузі, діяльність якої формується під впливом комплексу внутрішніх і зовнішніх чинників. Саме вони визначають можливості нарощування ресурсної бази, рівень ефективності використання наявного потенціалу та здатність підприємства до адаптації у динамічному середовищі.

Внутрішні фактори розвитку підприємств тваринництва охоплюють: виробничо-технологічні особливості (утримання і годівля поголів'я, які потребують значних витрат часу і ресурсів та дотримання ветеринарно-санітарних норм); ресурсну базу (земельні, кормові та генетичні ресурси); кадровий потенціал (кваліфікація працівників, їхні знання у галузі сучасних технологій годівлі, селекції й утримання тварин); фінансові можливості підприємства (здатність здійснювати інвестиції в оновлення та модернізацію технологічних процесів, впровадження інновацій); організаційно-управлінську структуру (здатність підприємства до стратегічного планування, ризик-менеджменту та контролю за витратами).

До зовнішніх факторів належать: ринкові умови (рівень попиту на продукцію тваринництва, конкуренція, зміни у споживчих перевагах); цінова кон'юнктура (коливання вартості кормів, енергоносіїв і ветеринарних препаратів); державна аграрна політика (фінансова підтримка, субсидії, пільгове кредитування, система ветеринарних і санітарних регламентів); експортно-імпортна політика та міжнародні стандарти (інтеграція українських виробників у глобальні ланцюги постачання); екологічні та кліматичні чинники; технологічні тренди (автоматизація виробництва, цифрові платформи моніторингу, використання біотехнологій та інноваційних підходів до переробки відходів) [11; 12].

Взаємодія внутрішніх і зовнішніх факторів зумовлює багатовекторність розвитку підприємств тваринництва. З одного боку, внутрішні ресурси забезпечують основу для формування виробничого та інноваційного потенціалу, з іншого – зовнішнє середовище визначає умови його реалізації та масштаби стратегічного зростання. Тому у процесі управління потенціалом еконо-

мічного розвитку надзвичайно важливим є врахування комплексного впливу цих факторів.

Управління потенціалом економічного розвитку підприємств тваринництва характеризується низкою специфічних закономірностей, що відображають сутнісні риси самого процесу управління та проявляються з об'єктивною необхідністю. Зважаючи на складність і багатофакторність функціонування галузі, управління доцільно розглядати як інтегровану систему, яка охоплює формування ресурсної бази (кормової, селекційної, кадрової, фінансової), стратегічне планування, інноваційну діяльність, фінансовий контролінг та моніторинг

результатів виробництва. Такий системний підхід забезпечує не лише раціональне використання наявних можливостей, але й створення нових передумов для розвитку галузі, мінімізацію виробничих та ринкових ризиків і підвищення адаптивності підприємств тваринництва до динаміки зовнішнього середовища.

У цьому контексті важливим є визначення механізму управління потенціалом економічного розвитку підприємств тваринництва, який доцільно розглядати як цілісну систему, що інтегрує ресурси, управлінські впливи, інструменти та результати (рис. 1).

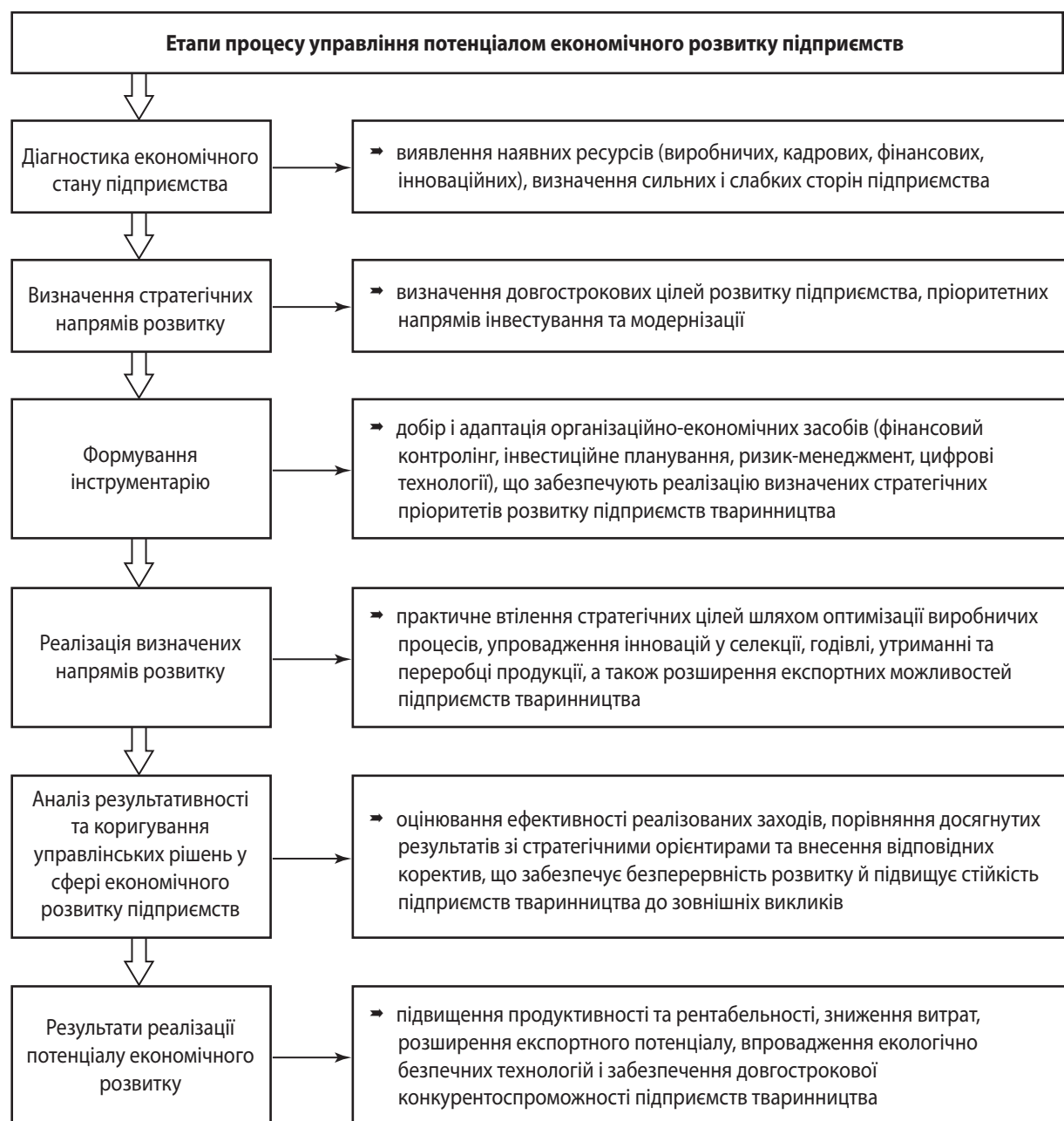

Рис. 1. Механізм управління потенціалом економічного розвитку підприємств тваринництва

Джерело: складено авторами на основі [2; 5; 9; 13].

Представлений механізм управління потенціалом економічного розвитку підприємств тваринництва відображає загальну логіку взаємодії ресурсної бази, управлінських впливів та очікуваних результатів діяльності. Водночас ефективність його функціонування значною мірою залежить від наявності чітко окреслених методологічних засад, які задають напрям, структуру та зміст управлінських рішень. Саме ці засади конкретизуються у концептуальних аспектах управління потенціалом економічного розвитку, що визначають принципи організації управлінських процесів і умови їх практичної реалізації в специфічних умовах функціонування підприємств тваринницької галузі.

Формування ефективної системи управління потенціалом економічного розвитку підприємств тваринництва передбачає дотримання низки базових принципів, що визначають методологічні орієнтири управлінських рішень і забезпечують стратегічну узгодженість у процесі господарської діяльності [2; 3; 4; 5].

Першим і базовим принципом є цільова орієнтація, яка передбачає узгодженість короткострокових і довгострокових цілей функціонування підприємства. У практиці тваринництва це означає не лише досягнення стабільних виробничих результатів, але й створення передумов для стратегічного зростання, підвищення продуктивності поголів'я, виходу на нові ринки збуту та забезпечення продовольчої безпеки.

Другим принципом виступає системність, що вимагає розглядати потенціал економічного розвитку як інтегровану сукупність взаємопов'язаних складових – ресурсної, фінансової, кадрової та інноваційної. Системний підхід забезпечує синергію між окремими елементами потенціалу та дозволяє досягти більш високих результатів порівняно з ізольованим управлінням кожною складовою.

Третім принципом є інноваційність, яка розкриває необхідність упровадження сучасних технологій та управлінських рішень. У тваринництві інноваційність виявляється у використанні біотехнологій, автоматизованих систем контролю, цифрових платформ управління, що дозволяє знижувати витрати виробництва, підвищувати його ефективність і відповідати вимогам якості й екологічності продукції.

Четвертий принцип – адаптивність, що передбачає здатність управлінської системи оперативно реагувати на зовнішні виклики. Для підприємств-виробників тваринницької продукції актуальними є ризики, пов'язані з коливанням цін на корми, нестабільністю попиту, змінами державної політики та кліматичними загрозами. У цьому контексті

адаптивність забезпечується через диверсифікацію діяльності та впровадження механізмів управління ризиками.

Нарешті, важливим принципом є екологічність, яка визначає орієнтацію підприємств на дотримання принципів сталого розвитку. Впровадження екологічно безпечних технологій утримання та годівлі худоби, ефективне використання природних ресурсів, зменшення обсягів шкідливих викидів сприяють не лише збереженню довкілля, але й формуванню позитивної репутації підприємства на міжнародному ринку.

Врахування зазначених принципів створює методологічну основу для управління потенціалом економічного розвитку підприємств тваринництва. Проте ефективність такого управління значною мірою залежить від здатності підприємств своєчасно реагувати на виклики сучасного середовища та реалізовувати заходи, спрямовані на нарощування й оптимальне використання власного потенціалу. У цьому контексті доцільним є окреслення перспективних напрямів посилення потенціалу економічного розвитку підприємств тваринницької галузі, реалізація яких здатна забезпечити стійке зростання, інноваційний розвиток та інтеграцію у глобальні ринки (табл. 1).

Таким чином, запропоновані напрями посилення потенціалу економічного розвитку підприємств тваринництва відображають комплексний підхід до забезпечення їхньої довгострокової конкурентоспроможності. Їх реалізація дозволить поєднати інноваційні, фінансові, організаційні та екологічні чинники розвитку, що, своєю чергою, сприятиме підвищенню ефективності використання ресурсів, диверсифікації ринків збуту та формуванню стійких конкурентних переваг у мінливих умовах зовнішнього середовища.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження засвідчило, що управління потенціалом економічного розвитку підприємств тваринництва потребує системного та комплексного підходу. Особливість цього процесу полягає у необхідності врахування галузевої специфіки, яка поєднує високі вимоги до якості продукції, залежність від кормової та ресурсної бази, вплив кліматичних змін і жорсткі міжнародні стандарти.

Розроблений механізм управління потенціалом економічного розвитку підприємств тваринництва розглядається як динамічна система взаємодії ресурсів, управлінських інструментів і результатів діяльності, що дозволяє поєднати стратегічне планування з поточними завданнями виробництва.

Перспективні напрями посилення потенціалу економічного розвитку підприємств тваринницької галузі

Перспективний напрям	Сутність	Очікувані результати для підприємств тваринництва
Інноваційно-технологічний розвиток	Впровадження біотехнологій, автоматизованих систем моніторингу, сучасних методів селекції та годівлі	Зростання продуктивності поголів'я, зниження витрат виробництва, підвищення якості продукції
Цифровізація та аналітика	Використання цифрових платформ управління, систем прогнозування та ризик-менеджменту	Оптимізація управлінських рішень, зменшення виробничих ризиків, швидка адаптація до ринкових змін
Фінансова стійкість і інвестиційна активність	Диверсифікація джерел фінансування, залучення інвестицій у модернізацію та інновації	Підвищення ефективності використання ресурсів, стійкість у кризових умовах, довгострокове зростання
Екологічна трансформація	Впровадження ресурсозберігаючих технологій, розвиток органічного виробництва, дотримання міжнародних стандартів	Зменшення негативного впливу на довкілля, формування позитивного іміджу, розширення доступу до міжнародних ринків
Кадровий розвиток	Підготовка та підвищення кваліфікації працівників, впровадження інноваційної корпоративної культури	Зростання продуктивності праці, впровадження сучасних практик управління та виробництва
Розширення експортних можливостей	Вихід на нові ринки збуту, адаптація продукції до міжнародних стандартів	Збільшення обсягів реалізації, інтеграція у глобальні ланцюги постачання, зміцнення конкурентоспроможності

Джерело: складено авторами на основі [9; 10; 14; 15].

Визначені принципи управління (цільова орієнтація, системність, інноваційність, адаптивність та екологічність) формують методологічне підґрунтя для прийняття управлінських рішень у специфічних умовах функціонування підприємств-виробників тваринницької продукції.

Подальше посилення потенціалу галузі можливе через впровадження інновацій, розвиток цифрових технологій, екологічну модернізацію виробництва, зміцнення фінансової стійкості та розширення експортних можливостей. Це створює базу для формування нової моделі конкурентоспроможності тваринництва, орієнтованої на довгострокове зростання та інтеграцію в глобальний аграрний простір.

Отже, результати дослідження підтверджують необхідність системного підходу до управління потенціалом економічного розвитку підприємств тваринницької галузі. Практична реалізація запропонованих положень здатна забезпечити не лише підвищення їх економічної ефективності, але й інтеграцію у глобальні аграрні ринки на засадах сталого розвитку. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

- Добрик Л. О. Генеза поняття «потенціал» як базової економічної категорії соціально-економічного

- потенціалу регіону. *Економіка і суспільство*. 2018. № 19. С. 746–755. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/114.pdf
- Калініченко С. Економічний потенціал як ключовий елемент стратегічного управління аграрного підприємства. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2025. Т. 340. № 2. С. 506–510. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-80>
- Пілецька С., Коритко Т., Лукаржевська-Мялик В. Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-34>
- Яремко І. І. Концептуальні засади потенціалу економічних систем. *International Scientific and Practical Conference "WORLD SCIENCE"*. 2017. № 10 (26), Vol. 2. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/445913.pdf>
- Куцук П. О., Герєга О. В. Управління потенціалом фінансово-економічної стійкості та ефективності підприємств торгівлі: теорія, методологія, практика : монографія / за заг. ред. П. О. Куцика. Львів : Вид-во ЛТЕУ, 2023. 328 с. URL: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/News/Academy/2023/07/Kutsyk-Gerega_web.pdf
- Калініченко С. Економічний потенціал як ключовий елемент стратегічного управління аграрно-

- го підприємства. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2025. № 340 (2). С. 506–510.
DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-80>
7. Шкварук Д., Захарчук О. Напрями активізації економіко-екологічного потенціалу агропромислового комплексу регіону. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-101>
 8. Гавкалова Н. Л., Вітковський Ю. П. Стан та перспективи розвитку агропромислового сектору через призму підприємництва. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Т. 8. № 4. С. 264–269. URL: <http://ujae.org.ua/stan-ta-perspektyvy-rozvytku-agropromyslovogo-sektoru-cherez-pryzmu-pidpryyemnytstva/>
 9. Журбенко Н. Оцінка та перспективи виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-116>
 10. Пілецька С. Т., Васюткіна Н. В., Білоус Н. П. Теоретичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах економіки знань. *Бізнес-Інформ*. 2024. № 1. С. 241–248. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-1_0-pages-241_248.pdf
 11. Ареф'єва О., Долженко Д. Теоретичне підґрунтя формування економічного потенціалу підприємства в умовах посилення транспарентності розвиткових процесів. *Адаптивне управління: теорія і практика*. Серія «Економіка». 2024. №1 8 (36). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/641/542>
 12. Орлов В. В. Ідентифікація факторів формування економічного потенціалу насінницьких підприємств. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 49.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-57>
 13. Пасічник Ю. Оцінка економічного потенціалу агропромислового комплексу України. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2022. Вип. 1. С. 34–47.
DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2022-1-34-47>
 14. Свистун Л. А., Попова Ю. М., Штепенко К. П. Державне регулювання аграрного сектору економіки в контексті забезпечення завдань сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/95.pdf
 15. Місюк М. В., Сушарник Я. А. Конкурентоспроможний розвиток галузі тваринництва: принципи та напрями підвищення ефективності в умовах сучасних викликів. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2025. Вип. 1 (46). С. 160–167. URL: <https://journals.pdu.khmelnytskyi>

ua/index.php/podilian_bulletin/article/view/472/428

REFERENCES

- Arefieva, O., & Dolzhenko, D. (2024). Teoretychne pidgruntia formuvannia ekonomichnoho potentsialu pidpryyemstva v umovakh posylennia transparentnosti rozvytkovykh protsesiv [Theoretical basis for the formation of economic potential of the enterprise in the context of increasing transparency of development processes]. *Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka*. Serii «Ekononika», 18(36). <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/641/542>
- Dobryk, L. O. (2018). Geneza poniattia «potentsial» yak bazovoi ekonomichnoi katehorii sotsialno-ekonomichnoho potentsialu rehionu [Genesis of the concept of «potential» as a basic economic category of socio-economic potential of the region]. *Ekononika i suspilstvo*, 19, 746–755. https://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/114.pdf
- Havkalova, N. L., & Vitkovskyy, Yu. P. (2023). Stan ta perspektyvy rozvytku ahropromyslovoho sektoru cherez pryzmu pidpryyemnytstva [State and prospects of development of the agro-industrial sector through the prism of entrepreneurship]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, 8(4), 264–269. <http://ujae.org.ua/stan-ta-perspektyvy-rozvytku-agropromyslovogo-sektoru-cherez-pryzmu-pidpryyemnytstva/>
- Kalinichenko, S. (2025). Ekonomichniy potentsial yak kliuchovy element stratehichnoho upravlinnia aharnoho pidpryyemstva [Economic potential as a key element of strategic management of an agricultural enterprise]. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 340(2), 506–510. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-80>
- Kalinichenko, S. (2025). Ekonomichniy potentsial yak kliuchovy element stratehichnoho upravlinnia aharnoho pidpryyemstva [Economic potential as a key element of strategic management of an agricultural enterprise]. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*, 340(2), 506–510. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-80>
- Kutsyk, P.O., & Hereha, O.V. (2023). *Upravlinnia potentsialom finansovo-ekonomichnoi stiikosti ta efektyvnosti pidpryyemstv torhivli: teoriia, metodolohiia, praktyka* [Managing the potential of financial and economic stability and efficiency of trade enterprises: Theory, methodology, practice]. Vyd-vo LTEU. Lviv. https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/News/Academy/2023/07/Kutsyk-Gerega_web.pdf
- Misiuk, M.V., & Susharnyk, Ya. A. (2025). Konkurentospromozhnii rozvytok haluzi tvarynnnytstva: pryntsypta napriamy pidvyshchennia efektyvnosti v umovakh suchasnykh vyklykiv [Competitive development of the livestock industry: principles and directions of increasing efficiency in the face of modern chal-

- lenges]. *Podilskyi visnyk: silske hospodarstvo, tekhnika, ekonomika*, 1(46), 160–167. https://journals.pdu.khmelnytskyi.ua/index.php/podilian_bulletin/article/view/472/428
- Orlov, V. V. (2023). Identyfikatsiia faktoriv formuvannia ekonomichnoho potentsialu nasynnytskykh pidpriemstv [Identification of factors in the formation of economic potential of seed enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 49. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-57>
- Pasichnyk, Yu. (2022). Otsinka ekonomichnoho potentsialu ahropromyslovoho kompleksu Ukrainy [Assessment of the economic potential of the agro-industrial complex of Ukraine]. *Acta Academiae Berekasensis. Economics*, 1, 34–47. <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2022-1-34-47>
- Piletska, S., Korytko, T., & Lukarzhevskia-Mialyk, V. (2022). Ekonomichniy potentsial rozvytku pidpriemstva v systemi upravlinnia yoho bezpekoiu [Economic potential of enterprise development in the system of management of its security]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 44. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-34>
- Piletska, S. T., Vasiutkina, N. V., & Bilous, N. P. (2024). Teoretychni aspekty upravlinnia finansovym potentsialom pidpriemstva v umovakh ekonomiky znan [Theoretical aspects of financial potential management of the enterprise in the knowledge economy]. *Biznes-Inform*, 1, 241–248. https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-1_0-pages-241_248.pdf
- Shkvaruk, D., & Zakharchuk, O. (2025). Napriamy aktyvizatsii ekonomiko-ekolohichnoho potentsialu ahropromyslovoho kompleksu rehionu [Directions of activation of economic and ecological potential of the agro-industrial complex of the region]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 72. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-101>
- Svystun, L. A., Popova, Yu. M., & Shtepenko, K. P. (2020). Derzhavne rehuliuвання ahrarnoho sektoru ekonomiky v konteksti zabezpechennia zavdan staloho rozvytku [State regulation of the agricultural sector of the economy in the context of ensuring sustainable development tasks]. *Efektivna ekonomika*, 11. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/95.pdf
- Yaremko, I. I. (2017). Kontseptualni zasady potentsialu ekonomichnykh system [Conceptual foundations of the potential of economic systems]. *International Scientific and Practical Conference "WORLD SCIENCE"*, 10(26), Vol. 2. <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/445913.pdf>
- Zhurbenko, N. (2023). Otsinka ta perspektyvy vyrobnychoho potentsialu silskohospodarskykh pidpriemstv v umovakh viiny [Assessment and prospects of production potential of agricultural enterprises in the conditions of war]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 55. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-116>